

Fatarea la capre

Descriere imagine:
Capra, surprinsa in timpul fatarii

Pregatirea adapostului

Înainte de începerea și pe tot parcursul fatarilor, în adapost se pune un strat gros de paie curate. O dată pe săptămână se recomandă ca asternutul să se prafuiască cu var nestins, peste care se așează un strat gros de paie. Caprele sunt rezistente la temperaturi scăzute și mediu uscat și mai sensibile la curenți de aer umezi și reci. În perioada fatarilor caprele sunt în condiție de confort termic la o temperatură de 10 până la 12°C. Pentru iezi fatati și zvântati temperatura de confort termic este însă mai mare, de la 15 la 17°C.

Pentru menținerea unui microclimat optim în creșă sunt utilizate lampi cu infraroșii, îndeosebi în primele trei săptămâni de viață, având în vedere faptul că marea majoritate a fatarilor au loc în sezoanele reci.

Urmărirea caprelor gestante

Acestea vor fi supravegheate mai atent începând cu 140-a zi de gestație atât pe timpul zilei cât și al nopții (din 3 în 3 ore). Când ele sunt gata de fatare vor deveni agitate și nervoase, iar pe flancuri cât și de o parte și de alta a cozii apar niște adâncituri. Scurgeri vaginale pot avea loc cu câteva zile înainte de fatare și au o culoare galbuie - opacă. Chiar înainte de fatare lichidul are consistența gelatinei.

Iedul poate fi simțit (pipăit) în partea dreaptă a abdomenului, motiv pentru care, consultarea acestuia de cel puțin 2 ori/zi este o practică bună, în evaluarea momentului fatarii, dacă efectivele de femelă controlate sunt mici.

Atât timp cât fatul se simte la palpare nu se va naște în următoarele 12 ore. Odată cu angajarea pe tractul de

expulzare ?umflatura? din partea dreapta se va mai relaxa si abdomenul nu va mai fi asa de tensionat. Miscarea primului fat va mai determina schimbarea înclinarii crupei care va avea o pozitie mai orizontala. Dîn acest stadiu, nasterea unuia sau mai multor iezi se va produce în câteva ore, însa, nu se poate stabili cu precizie si trebuie sa fim pregatiti în orice moment.

O parte din crescatori se ghideaza dupa volumul ugerului sau ridicarea si tensionarea acestuia desi nu este un semn care apare întotdeauna. La unele capre acest lucru se întâmpla dupa fatare, iar la altele secretia laptelui poate sa înceapa cu mult înaintea fatarii. Daca ugerul devine însa prea tensionat, este necesar sa mulgem capra chiar înainte de fatare pentru a preveni inflamatiile.

Un alt semn care poate fi luat în considerare îl constituie relaxarea ligamentului care face legatura între baza cozii si unghiul exterior al ischiilor. Acesta se va verifica mai devreme pentru a putea sti ce consistenta are la pipait în mod normal. Când se pare ca a disparut, fatarea va avea loc în 12 ore.

Fatarea

Fatarile reprezinta o activitate în care fermierul este constrâns sa aiba o prezenta activa si prelungita pentru a înlatura pierderile de mortalitate. Daca fatarea decurge în mod normal, este suficienta ?curatirea? iezilor de mucusul care poate obtura nasul si gura, urmata de uscarea lor prin frecare cu un manunchi de paie curate pentru a evita îmbolnavirea.

Apoi se lasa cu capra mama pentru ai linge, stabilindu-se, în acest mod, o strânsa legatura între ei. Iezii care manifesta dificultati în respiratie, chiar si dupa degajarea cailor respiratorii, se vor tine de membrele posterioare cu capul în jos determinând irigarea sangvina mai accentuata a capului.

La tineretul femel, dar si la unele capre adulte care fata iezi dezvoltati (4-5 kg), fatarea decurge greu si produsii de conceptie pot intra în coma. În acest caz, pentru salvarea lor se recomanda, în primul rând, respiratia artificiala prin apasarea usoara si ritmica timp de 2-3 minute a picioarelor din fata pe cutia toracica. Apoi se busumeaza usor si daca îsi revin, se ?apleaca? imediat sa suga.

Dupa fatare, se v-a urmari expulzarea placentei. Daca trec câteva ore fara ca aceasta sa fie eliminata, se apeleaza la un medic veterinar. Nu se intervine pentru a încerca scoaterea ei prin tragere, deoarece pot fi provocate hemoragii. Dupa expulzare, unele femele o manâncă sub impulsul unui reflex natural pentru a proteja produsul de conceptie de pradatorii care vor fi atrasi de miros. De obicei placenta este luata de catre îngrijitor si este distrusa prin îngropare sau ardere.

Primele ore dupa fatare

Primele supturi de colostru matern sunt vitale si trebuie efectuate de catre ied în maximum 3-4 ore de la fatare. În acest sens, persoana care asista trebuie sa ajute iedul, daca este cazul, în gasirea mamelonului. Inicial se vor mulge câteva picături, separat din fiecare mamelon deoarece, acestea, pot fi purtatoare de germeni patogeni. Cu aceasta ocazie se verifica daca mamela este functionala pe ambele jumătăti.

Laptele colostrat are o compozitie chimica net superioara laptelui integral prin continutul în: proteina, c

azeina, lipide, vitamine si minerale. În primele ore dupa fatare, are efect antianemic, antihemoragic, imunologic, laxativ, etc.

De regula, caprele care au mai fatat unu - doi iezi vigurosi care sug singuri, se trec într-o boxa mare de capre fatate cu iezi. Obligatoriu caprele care fata trei iezi, tineretul care fata prima data si caprele rele mame vor fi introduse în boxe individuale organizate prin compartimentarea unei boxe mai mari la capatul adapostului.

Imediat dupa uscarea iedului, cordonul ombilical se sectioneaza, la 5-6 cm de abdomen, cu o foarfeca aseptica si se dezinfecteaza cu tinctura de iod sau apa oxigenata.

Articol publicat în revista Ferma nr. 1(39)/2006

Sorin Octavian VOIA